

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

25 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecători: Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Clima,
Vera Macinskaia, Iuliana Oprea

judecînd cererea de recurs declarată de Colța Vasile, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Colța Vasile către Șoimu Andrei cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012, prin care cererea de apel declarată de Colța Vasile a fost respinsă,

CONSTATĂ:

La 27.04.2011, Colța Vasile s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Șoimu Andrei cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că i-a împrumutat pîrîtului suma de 15 000 euro, în două tranșe a câte 7000 euro și o tranșă 1000 euro, toate fiind însemnate într-o recipisă.

Sușține reclamantul că în momentul transmiterii banilor, nu a fost stabilit termenul de restituire a datoriei, aceștia urmînd a fi restituiți la cererea reclamantului.

La 20.04.2011, reclamantul a înaintat un preaviz privind restituirea datoriei în termen de 30 zile de la data primirii acestuia, însă reclamația a fost restituită fără soluționare.

Cere, reclamantul Colța Vasile, admiterea acțiunii, încasarea de la Șoimu Andrei în beneficiul său, a sumei împrumutate în mărime de 15 000 euro și recuperarea cheltuielilor de judecată suportate în proces.

Prin hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 13 martie 2012, acțiunea înaintată de Colța Vasile către Șoimu Andrei cu privire la încasarea datoriei a fost respinsă ca tardivă.

La 05 aprilie 2012, Colța Vasile a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătoriei Hîncești din 13 martie 2012 și emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă acțiunea înaintată.

În motivarea apelului apelantul a indicat, că hotărîrea primei instanțe este neîntemeiată și că nu au fost elucidate circumstanțele pricinii pe deplin, deoarece nu este stabilit concret momentul apariției dreptului la acțiune, instanța menționînd într-un aliniat al hotărîrii, că din toate recipisele anexate reiese că pîrîtul s-a angajat să restituie suma de 7000 Euro pînă la data de 07.07.2007, iar altă sumă de 7000 Euro pînă la 05.04.2007, fără a se pronunța în privința celei de-a treia recipisă de împrumut a 1000 Euro, adică la datele indicate și s-a născut dreptul la acțiune.

Mai indică apelantul că instanța nu a luat în considerare faptul că, recipisele au fost scrise personal de intimat, nu sînt contrasemnate de apelant, clauzele privind termenul de rambursare a datoriei au fost scrise de intimatul Șoimu Andrei fără a avea o înțelegere în acest sens.

Prin decizia din 19 decembrie 2012, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de apel și a menținut hotărîrii primei instanțe.

În motivarea soluției, instanța de apel a invocat prevederile art. 267 alin. (1), 271, 272 alin. (1), 512, 513, 514, 515, 572 și 871 CC, menționînd că dreptul la acțiune s-a născut la 07.07.2007 și respectiv la 05.04.2007, iar termenul de prescripție a expirat la data de 07.07.2010, cererea de chemare în judecată fiind depusă la data de 27.04.2011 cu încălcarea termenului legal de prescripție de trei ani.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 27.03.2013, Colța Vasile a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19.12.2012 și a hotărîrii Judecătoriei Hîncești din 13.03.2012 și pronunțarea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul a invocat încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material.

Astfel, recurentul a susținut că nu este stabilit concret momentul apariției dreptului la acțiune, iar concluziile instanțelor în acest sens sunt contradictorii, într-un caz menționînd că acest drept s-a născut la 05.04.2007 și 07.07.2007 și tot în hotărîre indică că acest drept a apărut în 2006, iar referitor la recipisa de 1 000 euro nici nu s-au pronunțat asupra ei.

Totodată, Colța Vasile a indicat că pîrîtul a invocat expirarea termenului de prescripție doar în susținerile orale, adică după finalizarea examinării pricinii în fond, ceea ce contravine prevederilor art. 235 CPC.

Șoimu Andrei a depus referință pe marginea recursului declarat de Colța Vasile, prin care a solicitat respingerea acestuia ca neîntemeiat

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs și a referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide temeinicia lui, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că la adoptarea deciziei contestate nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a

se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, precum și verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, Colța Vasile i-a împrumutat lui Șoimu Andrei suma de 15 000 euro, în două tranșe a câte 7000 euro și o tranșă 1000 euro (f.d. 2-4). La 20.04.2011, reclamantul a înaintat un preaviz privind restituirea datoriei în termen de 30 zile de la data primirii acestuia, însă reclamația a fost restituită fără soluționare.

Drept urmare, Colța Vasile a solicitat instanței de judecată încasarea de la Șoimu Andrei în beneficiul său, a sumei împrumutate în mărime de 15 000 euro și recuperarea cheltuielilor de judecată suportate în proces.

Instanța de fond a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv, iar instanța de apel a menținut această soluție.

Colegiul conchide că decizia instanței de apel este ilegală, pornind de la următoarele.

Așa cum prevăd aliniatele (1) și (2) art. 373 CPC, instanța de apel, verifică în limitele cererii de apel și ale referințelor, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

După cum rezultă din materialele cauzei, în motivarea apelului apelantul a invocat faptul că instanța de fond, atunci când a stabilit momentul începutului curgerii termenului la acțiune, nu s-a pronunțat în privința cele de-a treia recipisă de împrumut a 1000 euro.

Însă, instanța de apel în motivarea deciziei recurate, contrar argumentelor invocate de apelant sub acest aspect, nu s-a expus asupra acestei recipise.

Potrivit art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel este obligată să se expună asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Pornind de la prevederile legale evocate supra, Colegiul constată cu certitudine că, instanța de apel nu s-a pronunțat în privința momentului apariției dreptului la acțiunea de încasare a celor 1000 euro.

Prin urmare, Colegiul conchide că aprecierea acestei recipise sub aspectul termenului la acțiune, are o importanță majoră în soluționarea justă a litigiului, or, în situația în care acțiunea de încasare a datoriei în baza a trei recipise, a fost respinsă ca tardivă, însă termenul a fost apreciat doar în baza a două recipise, soluția instanței de apel este una ilegală, deoarece provine din aprecierea incompletă a circumstanțelor speței.

Mai mult ca atât, deși apelantul insistă asupra acestui aspect în cererea de apel, instanța de apel în motivarea deciziei a preluat poziția instanței de fond, fără a se conforma normelor imperative ale legislației procedural-civile.

Or, soluționarea justă a litigiului dedus judecării este legată prioritar anume de acest aspect, deoarece, dreptul la acțiune apare în momente diferite, care trebuie

apreciate în mod individual.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, și, ca urmare, a pronunțat o soluție ilegală.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ va admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărîre legală și întemeiată.

Ținînd cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Colța Vasile.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Colța Vasile către Șoimu Andrei cu privire la încasarea datoriei și remite cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Clima

Vera Macinskaia

Iuliana Oprea